

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Samhällsutvecklingsenheten

BESLUT

1 (6)

2014-12-17

Dnr: 511-2625-14

Enligt sändlista

Beslut om utvidgat strandskydd i Heby kommun, Uppsala län

Beslut

Länsstyrelsen beslutar, med stöd av 7 kapitlet 14 § miljöbalken (MB), att utvidgat strandskydd i Heby kommun ska gälla i den omfattning som anges nedan. Omfattningen beskrivs även i till beslutet hörande kartor.

- Dalälvens stränder samt öar i Dalälven – 300 meter på land och 300 meter i vatten.

Beslut fattat av Länsstyrelsen i Västmanlands län den 25 januari 1967, diarienummer IIIIG6-12-1964, upphör att gälla avseende de delar som rör utvidgat strandskydd i Heby kommun i och med detta beslut.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

På 1950-talet tillkom den första strandlagen i Sverige. Lagen gav länsstyrelserna möjlighet att utpeka områden där strandskydd skulle gälla, i syfte att trygga tillgången till platser för bad och friluftsliv för allmänheten. Beslut om utvidgat strandskydd i Heby kommun meddelades den 25 januari 1967 (diarienummer IIIIG6-12-1964) av Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Generellt strandskydd, på land och i vatten inom 100 meter från strandlinjen, infördes år 1975. År 1994 utökades syftet med strandskyddet till att även gälla bevarande av goda livsmiljöer för djur- och växtlivet.

Länsstyrelsen i Västmanlands län beslutade den 4 juni 1999 (diarienummer: 231-8108-98) att upphäva strandskyddet vid vissa mindre vattendrag och insjöar i Heby kommun.

Översyn av det utvidgade strandskyddet

Den 1 juli 2009 började nya bestämmelser om strandskydd att gälla. I övergångsbestämmelserna, punkt 3, till ändring av miljöbalken (2009:532) anges att strandskydd gäller efter den 31 december 2014 inom ett utvidgat strandskyddsområde endast om utvidgningen har beslutats med stöd av 7 kap. 14 § MB i dess nya lydelse. Detta innebär att äldre beslut om utvidgat strandskydd upphör att gälla vid utgången av år 2014, om inte länsstyrelsen dessförinnan har fattat nya beslut om var strandskyddet ska vara utvidgat.

Länsstyrelsen i Uppsala län påbörjade översynen av det utvidgade strandskyddet under våren 2012. Översynen har endast omfattat områden som sedan tidigare har utvidgat strandskydd. Syftet med översynen var att utreda och besluta om områden som redan omfattas av utvidgat strandskydd även ska göra det efter år 2014. För de områden där Länsstyrelsen bedömer att det inte finns motiv för att behålla det utvidgade strandskyddet kommer endast generellt strandskydd inom 100 meter från strandlinjen att gälla.

Översynen omfattar inte områden ska undantas från generellt strandskydd. Det beslut om upphävande av strandskydd som Länsstyrelsen i Västmanlands län fattade den 4 juni 1999 (diarienummer: 231-8108-98) fortsätter således att gälla.

Länsstyrelsen träffade representanter för Heby kommun vid ett möte den 22 maj 2012. Länsstyrelsen informerade om det pågående arbetet med att se över det utvidgade strandskyddet och efterfrågade underlagsmaterial från kommunen.

Kommunen, myndigheter, organisationer, markägare och innehavare av särskild rätt till mark har beretts möjlighet att yttra sig över förslag till beslut. Delgivning av förslaget till beslut har skett genom kungörelse i länets ortstidningar och Post- och inrikes tidningar. Förslaget har under remisstiden funnits tillgängligt på Länsstyrelsen Uppsala län samt på Länsstyrelsens hemsida.

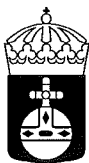
Inkomna synpunkter och Länsstyrelsens bemötande av synpunkter har sammanställts i en samrådsredogörelse. Länsstyrelsen har efter samråden justerat sitt beslut vad det gäller strandskyddet längs Dalälvens stränder och låter det vara 300 meter i vatten även i fortsättningen. Samrådsredogörelsen samt yttrandena i sin helhet finns att ta del av på Länsstyrelsen.

Motiv till beslut

Tillämpliga bestämmelser

Generellt strandskydd gäller enligt 7 kapitlet 14 § miljöbalken (1998:808) inom 100 meter från strandlinjen, på land och i vatten, vid normalt medelvattenstånd. Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Strandskyddets syften är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

I propositionen Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden (2008/09:119) sid. 99 framgår att beslut om utvidgat strandskydd ska grundas på hänsyn till berörda områdens värden samt till nuvarande och förväntade behov av tillgängliga strandområden. Beslut om utvidgat strandskydd kan komma att avse:

1. områden som omfattas av annat områdesskydd, t.ex. naturreservat, som inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd,
2. riksintresseområden enligt 3 kap. 6 § andra stycket och 4 kap. 2–8 §§ MB som är relevanta för strandskyddet,
3. kust- och skärgårdsområden som inte redan har förlorat i betydelse på grund av exploatering,
4. grunda havsbottnar av betydelse för flora och fauna,
5. välbesökta friluftsområden eller områden som har tydlig potential att bli det och som riskerar att gå förlorade utan ett nybyggnadsförbud,
6. tätortsnära strövområden, eller
7. ekologiskt känsliga områden som inte omfattas av annat områdesskydd.

Länsstyrelsens allmänna överväganden angående utvidgat strandskydd

Länsstyrelsen har utgått från de ovan redovisade punkterna vid bedömningen av vilka områden som ska omfattas av utvidgat strandskydd. Områdesskydd, som har beaktats, är bland annat naturreservat, Natura 2000-områden och djur- och växtskyddsområden. Även ekologiskt känsliga och värdefulla områden som inte omfattas av områdesskydd kan behöva skyddas genom utvidgat strandskydd. Vissa djurarter, exempelvis vissa fåglar, är störningskänsliga. Det räcker därför inte att deras habitat inte exploateras, utan de har även behov av en oexploaterad buffertzoon runt habitatet.

Länsstyrelsen lägger stor vikt vid de områden som är av riksintresse enligt 4 kap. MB, då de är utpekade direkt i miljöbalken. Dessa områden är i sin helhet av riksintresse på grund av sina natur- och kulturvärden. Även de områden som pekats ut som riksintressen för friluftsliv, naturvård eller Kulturmiljövårdenligt 3 kap. 6 § MB kan behöva det skydd som ett utvidgat strandskydd innebär. Utvidgat strandskydd kan bidra till att säkerställa riksintresseområdenas värden, då de värden som riksintressena ska skydda i många fall är kopplade till strandområden. Tätortsnära strövområden har en särskilt stor betydelse för friluftslivet, eftersom de ofta är lättillgängliga för många människor och därmed är, eller har potential att bli, välbesökta.

Strandskyddets syften är långsiktiga, varför Länsstyrelsen både har beaktat nuvarande värden och vilken potential olika områden har att bli värdefulla i framtiden. Heby kommuns läge i närheten av flera större och växande städer kan medföra ökad efterfrågan på mark att bebygga, samtidigt som efterfrågan på områden för turism och friluftsliv också väntas öka i de värdefullaste områdena för friluftsliv.

För allmänhetens tillgång till attraktiva områden med rekreativa värden i form av natur- och kulturvärden är sammanhängande områden av betydelse. Friluftslivets upplevelsevärden har ofta koppling till bruket av och variationen i kulturlandskapet och till hur långt det är till bebyggda områden. Den som vandrar längs stranden till en sjö eller färdas på sjön i båt eller med långfärdsskridskor får en annan, mer rofylld, upplevelse om exploaterade områden ligger 300 meter från strandlinjen än om avståndet är 100 meter.

Strandskyddet har betydelse för arbetet med att uppfylla flera av de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen. Utvidgat strandskydd i Heby kommun bidrar framförallt till att uppfylla miljömålen om god bebyggd miljö, levande sjöar och vattendrag, myllrande våtmarker, levande skogar, ett rikt odlingslandskap och ett rikt växt- och djurliv.

Länsstyrelsens motivering till vilka områden som ska omfattas av utvidgat strandskydd

Dalälven

Dalälven från Avesta till Skutskär är utpekad som område av riksintresse enligt 4 kap. 2 § MB. Området är i sin helhet av riksintresse på grund av sina höga natur- och kulturvärden, där turismens och friluftslivets intressen, främst det rörliga friluftslivet, särskilt ska beaktas. Området är också av riksintresse för friluftslivet och delvis av riksintresse för naturvärden enligt 3 kap. 6 § MB.

Nedre Dalälven hyser höga naturvärden på grund av älvens geografiska läge, "limes norrlandicus", som är en klimatisk, topografisk, växt- och djurgeografisk övergångszon, vilket medför unika förutsättningar för en stor biologisk mångfald.

Dalälvens vattenområden har stor betydelse för biologisk mångfald. Produktionen av fisk är hög och fiskfaunan är artrik. Dalälven har höga värde för sportfiske. Grunda bottnar är även av betydelse för växtlivet, exempelvis vissa hotade växter såväl längs stränderna som längre ut i älven. Vidare är vattenområdena viktiga ur fågelsynpunkt bl.a. för fiskgjuse, havsörn och sångsvan som är karakteristiska för nedre Dalälven.

Stora delar av området ingår i Färnebofjärdens nationalpark. Höga biologiska och estetiska värden gör att denna del av Nedre Dalälven är värd att skydda som nationalpark. I parken finns en mängd olika värdefulla miljöer, bl.a. strandkärr, älvängar och översvänningsmark. Dessa tillsammans med lugna och strömmande vatten ger goda förutsättningar för ett rikt växt- och djurliv och varierade friluftaktiviteter på land och i vatten såsom paddling, båtliv fiske, bad, vandring, fågelskådning etc.

Östahalvön, som inte ingår i nationalparken, är en halvö med kilometerlång sandstrand med gamla tallar. Halvön har höga naturvärden och området har mycket goda förutsättningar för friluftsliv på land och i vatten. Området har en hel del anläggningar för friluftslivet såsom camping, vandringsleder och fågeltorn.

Området längs Dalälven i Heby kommun är till största delen oexploaterat och har som helhet en hög grad av vildmarks karaktär. Sådana områden är viktiga att bevara i närheten av växande storstadsregioner. Det kan dels nyttjas som tätortsnära rekreationsområden men också för turismen och besökare från de närliggande storstadsregionerna.

På grund av de unika värden för friluftslivet och växt- och djurlivet som finns vid Dalälven bedömer Länsstyrelsen att strandskyddet ska vara utvidgat till 300 meter på land och 300 meter i vatten.

Intrasseavvägning

De områden som omfattas av detta beslut om utvidgat strandskydd har mycket höga värden för allmänhetens tillgång till strandområden och/eller växt- och djurlivet. Enligt Länsstyrelsens bedömning behövs utvidgat strandskydd för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i dessa områden. Detta innebär vissa inskränkningar i enskildas rätt att använda mark, varför en intrasseavvägning enligt 7 kap. 25 § MB ska göras. Länsstyrelsen bedömer att utvidgning av strandskydd enligt föreliggande beslut inte går längre än vad som krävs för att strandskyddets syften ska säkerställas.

Kungörelse

Länsstyrelsen beslutar, med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Beslutet ska föras in i länets författningssamlingar och kungöras i ortstidningar och i Post- och inrikes tidningar.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till **regeringen, Miljödepartementet**. Överklagandet ska vara skriftligt och undertecknat. Uppge också postadress och telefonnummer. Ange vilket beslut som överklagas, t ex genom att ange ärendets diarienummer. I överklagandet ska en redogörelse finnas för varför Länsstyrelsens beslut anses felaktigt och vilken ändring av beslutet som begärs. **Brevet ska lämnas/skickas till Länsstyrelsen**. Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen inom **tre veckor** från den dag beslutet kungjorts i ortstidning.

Upplysningar

I enlighet med 7 kap. 14 § MB gäller beslut om att utvidga strandskyddsområdet omedelbart, även om det överklagas. Detta innebär att beslutet ska tillämpas genast, om inte regeringen efter ett överklagande föreskriver annat.

Inom områden som skyddas som naturreservat kan strandskyddet vara upphävt enligt särskilda beslut.

Inom detaljplanerade områden kan strandskyddet vara upphävt enligt en planbestämmelse (gäller endast detaljplaneärenden som påbörjats efter 1 juli 2009) eller enligt ett särskilt beslut. Planer som kommit in till Länsstyrelsen för fastställelseprövning före den 1 juli 1975 omfattas inte av strandskydd. Inom områden som ingår i detaljplan eller områdesbestämmelser som vunnit laga kraft mellan 1 juli 1975 och 1 juli 1999 är strandskyddet upphävt enligt beslut fattat av Länsstyrelsen i Västmanlands län den 4 juni 1999, diarienummer 231-8108-98. Strandskydd gäller åter om en detaljplan upphävs eller ersätts av en ny detaljplan.

Inom de områden som omfattas av generellt eller utvidgat strandskydd tillämpas gällande strandskyddslagstiftning som främst regleras i 7 kap. 13-18h §§ MB. Här

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

6 (6)

2014-12-17

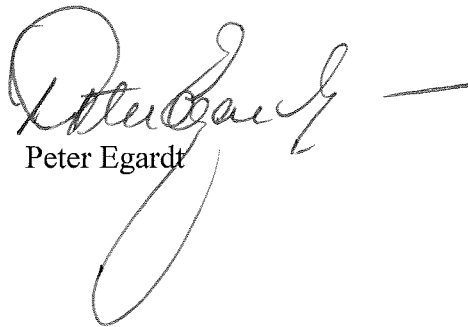
Dnr: 511-2625-14

regleras möjligheten till dispens från strandskyddsbestämmelserna och kommunens möjlighet att i översiktsplaneringen peka ut områden som är lämpliga för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden). I 4 kap. 17 § plan- och bygglagen (2010:900) regleras kommunens möjlighet att upphäva strandskyddet vid detaljplanering.

Pågående markanvändning kan fortgå utan hinder av strandskyddet. Någon rätt till ersättning för fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till marken med anledning av ett beslut om utvidgat strandskydd föreligger inte (31 kap. 4 § MB).

Deltagare

Landshövding Peter Egardt har beslutat i detta ärende. Planhandläggare Johanna Boman har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också planhandläggare Åsa Blomster, länsarkitekt Eva Bergdahl, länsassessor Annika Israelsson och naturvårdshandläggare Urban Westerlind deltagit.

Peter Egardt

Johanna Boman

Bilagor

1. Översiktskarta och beslutskartor 1-2
2. Sändlista